

Питання до іспиту «Епістемологія»,

*4 курс,
заочне відділення, 2012-2013 н.р.*

Ст.викладач Тихомірова Ф.А.

1. Предмет епістемології. Проблема пізнання у філософії. Скептицизм та агностицизм.
2. Поняття пізнання. Види пізнання.
3. Суб'єкт та об'єкт пізнання. Можливості людського пізнання. Концепція К. Поппера про "епістемологію без познаючого суб'єкту."
4. Наукове пізнання. Характерні риси науки. Наука як різновид пізнавальної діяльності. Ідеали та норми наукового пізнання.
5. Наукове знання як мета і результат науково-пізнавальної діяльності.
6. Наукове та позанаукове знання.
7. Розмаїття форм позанаукового знання.
8. Проблема співвідношення знання та віри.
9. Співвідношення філософського та наукового знання.
10. Паранаукові форми знання. Дж.Холтон про антинауку.
11. Сенсуалізм та емпіризм. Сприйняття як джерело знання. Еволюція емпіризму.
12. Рівні та форми пізнання.
13. Проблема, гіпотеза, теорія як форми наукового знання.
14. Моделі розвитку наукового знання у постпозитивізмі.
15. Концепція росту наукового знання в критичному раціоналізмі. Проблема демаркації наукового та ненаукового знання.
16. Карл Раймонд Поппер про розвиток наукового знання. Фаллібілізм. Принцип фальсифікації.
17. Рост наукового знання як процес висування гіпотез и их спростування. Принцип еволюціонізму: рост наукового знання как випадок світових еволюційних процесів.
18. Концепція "трьох світів" - фізичного, ментального та "світу об'єктивного знання".
19. Методологічні концепції історизму. Раціональна реконструкція історії науки. (Томас Кун, Стивен Тулмин).
20. Концепція методологічного плюралізму (анархізму) Пола Фейерабенда. Принцип проліферації теорій. Ідея розвитку знання як відмови від старих методів.
21. Еволюційна теорія пізнання та еволюційна епістемологія.
22. Стандартна концепція наукового знання. Структура наукового знання.
23. Методологія наукового пізнання. Класифікація методів.
24. Методи емпіричного пізнання.
25. Методи теоретичного пізнання.
26. Загально логічні методи пізнання. Аналіз та синтез. Дедуктивний метод. Індуктивний метод. Канони Дж.Ст. Мілля.
27. Проблема методології наукового пізнання у позитивізмі та неопозитивізмі. Принцип верифікації.

28. Методологічний плюралізм (П.Фейєрабенд)
29. Проблема істини в пізнанні. Концепції істини. Критерії істини.
30. Класична концепція істини як відповідності знання і дійсності (Аристотель)
31. Істина як когеренція (І. Кант, логічний позитивізм)
32. Прагматична концепція істини(Дж.Дьюї)
33. Істина як ідеологічний феномен: Ільїн І.О. про вплив “партійного духу” на істину. Істина та якісні характеристики знання.
34. М. Хайдеггер про сутність істини.
35. Загальна характеристика методів гуманітарного пізнання.
36. Неокантіанські концепції методів наукового пізнання (номотетичний та ідіографічний методи).
37. Феноменологічна редукція. Епохе.
38. Пізнання та творчість.
39. Людина і пізнання. Пізнання у життєвому контексті. Концепція неявного знання М.Полані.
40. Екстенсивний та інтенсивний розвиток наукового знання. Внутрішня та зовнішня детермінація росту наукового знання.
41. Інтеграція та дифференціація наукового знання.
42. Раціоналізм як дослідницька програма. Еволюція раціоналізму. Типи раціональності (класична, некласична, постнекласична).
43. Проблема постнекласичної раціональності та “філософія нестабільності” І.Р. Пригожина.
44. Системний метод в науковому пізнанні.
45. Проблема знання, мови, розуміння у філософії ХХ ст. Пізнання та мова.
46. Пояснення та розуміння у процесі пізнання. Герменевтика як напрямок у гуманітарному пізнанні.
47. Пізнання, розуміння та інтерпретація в контексті комунікації. Герменевичне коло.
48. Проблема інтерпретації тексту в гуманітарному пізнанні. М.Бахтін про діалогічні відносини.
49. Структуралізм у гуманітарному пізнанні.
50. М.Фуко “ Археологія знання”. Епістеми.
51. Постструктуралізм у гуманітарному пізнанні. Деконструкція.
52. Інтуїція як пізнавальний процес. Р. Декарт та раціоналізм про інтелектуальну інтуїцію. І. Кант про інтелектуальну інтуїцію. Е. Гуссерль про інтуїцію.
53. Інтуїтивістська теорія пізнання М.О.Лосського.
54. С.Франк про інтуїцію.
55. Інтуїтивізм А. Бергсона.